

Dr. Hans-Peter Hinrichsen, vedoucí referátu pro politické záležitosti a zároveň zástupce velvyslance Spolkové republiky Německo

Vážená paní Horvathová!

Vážení.... !

Dámy a pánové!

Je mi velkou ctí, že zde v Hodoníně mohu vystoupit jako zástupce Spolkové republiky Německo. Rád bych poděkoval za pozvání a za tuto příležitost, které si vážím.

Před 78 lety, 21. srpna 1943, odjel z Hodonína transport 750 lidí do Osvětimi. Téměř všichni byli zavražděni v koncentračním táboře, stejně jako většina Romů a Sintů žijících v českých zemích před rokem 1939.

Ani 78 let po těchto událostech nesmíme zapomenout na oběti rasového pronásledování. Proto jsou památníky, jako tento zde v Hodoníně, a akce, jako tato dnešní, tak významné. Děkujeme za důležitou práci, kterou děláte zde v Hodoníně i v Letech u Písku.

I dnes zažíváme, že předsudky jsou stále živé a lidé jsou stále diskriminováni z různých důvodů: protože mají jinou barvu pleti, jinou víru nebo jinou sexuální orientaci. I dnes může mít zlo různé podoby: nenávistné projevy, vyloučení ze vzdělání či práce, fyzické násilí a napadení.

Právě proto nesmíme přestat si to připomínat. Máme před sebou ještě hodně práce – ať už v Německu, v České republice nebo v EU. Nikdy nesmíme zapomenout na to, co se odehrálo v minulosti, jak snadno se může stát, že jsou lidé pronásledováni a marginalizováni jen proto, že jsou v něčem odlišní.

Děkujeme vám za pozornost!

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb.,
a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury
č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812

Andrzej Kacorzyk - zástupce ředitele Státního muzea Auschwitz-Birkenau, ředitel Mezinárodního centra pro vzdělávání o Osvětimi holokastu (MCEAH)

Děkuji vám za pozvání na dnešní obřad. Děkuji vám za vaši práci na rozšiřování a prohlubování paměti o romské tragédii. Zločinná ideologie německých nacistů, pro které byli Romové a Sintové rasově cizí, méněcenní a „asociální“, vedla ke smrti statisíců příslušníků této komunity.

V Památníku a Muzeu Auschwitz-Birkenau (Osvětim-Březinka) je mnoho stop po zločinech, které němečtí nacisté spáchali na Romech a Sintech. Jedná se především o areál a hmotné pozůstatky Zigeunerlageru, ale také o unikátní expozici: Zničení evropských Romů.

Závěrečná část výstavy představuje Familienzigeunerlager (Rodinný tábor pro cikány) v Osvětimi II. Pro Romy to bylo epicentrum nacistické genocidy jejich národa. V důsledku Himmlerova výnosu z 16. prosince 1942 bylo do tohoto tábora deportováno téměř 23 tisíc Romů z různých zemí. Téměř pro všechny deportované byla Osvětim konečnou fází jejich pronásledování, které skončilo smrtí v důsledku strašlivých životních podmínek nebo usmrcením esesáky v plynových komorách.

Dokumenty o zločinech spáchaných na Romech si můžete prohlédnout na mnoha dalších místech Památníku a Muzea v Osvětimi, především při procházení hlavní expozice, kde bych rád věnoval zvláštní pozornost mapě, která ukazuje, odkud byli do tábora deportováni Židé, Romové, Poláci a skupiny dalších obětí. Při pohledu na ni si návštěvníci často kladou otázku. Proč státy bojující proti Německu nevyužily všech možných prostředků a nebombardovaly železnice vedoucí do této továrny na smrt? Tato otázka mě vede k dalším úvahám o vzniku zločinných myšlenek, ideologií, formování systémů nenávisti – cest vedoucích do Osvětimi a možnostech postavit se zlu, zablokovat cesty vyhlazování. Bylo možné Hitlera zadržet v roce 1933, v roce 1935, v roce 1938, v roce 1939...?

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb.,
a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury
č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812

Nenávist, vylučování, předsudky, stereotypy, antisemitismus a anticiganismus jsou v současném světě bohužel stále nebezpečnější. A jsme to také my, kdo jim umožňujeme sílit, rozšiřovat se a růst, kdykoli nereagujeme, stavíme se k nim lhostejně, nevyjadřujeme svůj názor, nepřipomínáme si, k čemu vedou.

I když naše generace nestojí před takto dramatickými volbami, záleží na nás a na našich současných rozhodnutích, zda naše děti a vnuci budou moci žít a rozvíjet se stejně bezpečně jako my.

Andrzej Kacorzyk - zástupce ředitele Státního muzea Auschwitz-Birkenau, ředitel Mezinárodního centra pro vzdělávání o Osvětimi holokastu (MCEAH)

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb.,
a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury
č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812

Roman Kwiatkowski, prezident Asociace Romů v Polsku.

Vážený,

Hodonín je speciálním místem na mapě romské paměti. Odtud naše sestry a bratři odjízděli do Auschwitz, kde se měl naplnit jejich osud v rámci nelidského plánu likvidace celého národa.

Hodonín – stejně jako Lety – jsou důkazem toho, že tam, kde jsou lidem odebírána jejich práva z důvodu rasy, původu, vyznání či orientace, končí to zločinem proti celému lidstvu.

V roce 1942 bylo rozhodnuto, že všechny „cikány a cikánské míšence“ z oblasti Protektorátu Čech a Moravy, je potřeba vysídlit z jejich domovů a umístit je do pracovních táborů. Moravští Romové se ocitli zde, čeští v Letech.

Pod dohledem českých dozorců – svých dřívějších susedů – vyčerpáni nelidskou prací, hladem, vystaveni nemocem, tu Romové umírali a byli pohřbíváni v masových hrobech. Na ty, kteří přežili, čekaly dobytčí vagóny, kterými byli odvezeni do továrny na smrt v Auschwitz. Z prvního transport z Hodonína nepřežil nikdo. Ze všech více než 5000 deportovaných Romů přežilo jen několik procent.

My, polští Romové, jsme strážci paměti v Osvětimi, a jsme vděční všem, kteří zachovávají paměť o holocaustu tady v Hodoníně a v každém místě, kde hynuli naši příbuzní, přátelé, bratři.

Paměť o minulosti nás nutí přemýšlet o současnosti a budoucnosti – aby se strašná historie z dob opovržení nikdy nemusela opakovat.

Toto místo, stejně jako celá historie holocaustu, nemůže nechat nikoho lhostejným. Lhostejnost je synonymem souhlasu. Všude tam, kde nenávisť a rasismus vítězí nad vládou práva, to není možné bez pasivní podpory mlčící a lhostejné většiny. Tříbíme tedy paměť o romském holocaustu, abychom v myslích a srdcích ponechali co nejméně místa pro lhostejnost a netečnost.

Evropa není místem bez rasismu, antisemitismu, netolerance, anticiganismu. V mnoha zemích stále dochází k násilným činům, zločinům z nenávisťi a pokusům izolovat nás

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb.,
a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury
č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812

od našich sousedů. Nezřídka se tak stává s podporou politiků, kteří využívají strach a nenávist pro své osobní cíle.

Romové jsou rozeseti po celé Evropě. Po stovky let jsou naší domovinou všechny její země. Musíme tedy věřit v to, že hodnoty, na nichž byla postavena sjednocená Evropa, platí pro všechny její občany. Věříme tomu, že Evropa bude tyto hodnoty důsledně bránit a bude reagovat jednoznačně a rozhodně všude tam, kde budou porušovány nebo ignorovány práva lidí, bez ohledu na jejich etnický původ. Jen tak budeme mít jistotu, že Hodonin, Lety a Auschwitz se už nikdy nebudou opakovat.

Roman Kwiatkowski, prezident Asociace Romů v Polsku.